

ЗАКОН ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА ГОТОВИНСКИ ПЛАЌАЊА

(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 31/2001, 42/2003, 40/2004, 70/2006, 126/2006, 88/2008, 133/2009, 171/2010, 185/2011, 06/2012, 79/2013, 188/2013, 115/2014, исправка 47/2003, Одлука на Уставниот суд на Република Македонија У.бр.236/2006 (“Службен весник на Република Македонија“ бр.60/2007), Одлука на Уставниот суд на Република Македонија У.бр.49/2007 (“Службен весник на Република Македонија“ бр.123/2007) и Одлука на Уставниот суд на Република Македонија У.бр.145/2012 (“Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2012).

(неофицијален пречистен текст)

Член 1

Со овој закон се уредува воведување и користење на фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања.

Член 2

Даночните обврзници кои вршат промет на добра и промет на услуги за кој плаќањето не се извршува по банкарски пат (во натамошниот текст: готовински плаќања), должни се да воведат и користат одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања и задолжително да издаваат сметка за извршениот промет, односно услугата (во натамошниот текст: фискална сметка). За даночните обврзници кои вршат промет на добра и услуги на зелените пазари набавката на одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања ја врши трговецот кој организира зелен пазар на кој се врши трговија на големо и мало.

Член 3

Фискалниот систем на опрема се состои од: фискална апаратура и од интегриран автоматски систем за управување.

Фискалната апаратура се состои од:

- електронски каси со фискална меморија;
- фискални принтери со фискална меморија и

- електронски системи со фискална меморија за регистрирање на прометот на нафтени деривати на мало преку сметачки средства за количината и потрошокот на течни горива (бензински пумпи, плински пумпи и сл.).

Интегрираниот автоматски систем за управување е систем за постојана електронска комуникација на даночниот обврзник со Управата за јавни приходи за секојдневно автоматско пренесување на податоци во вид на дневен финансиски извештај.

Интегрираниот автоматски систем за управување се состои од:

- GPRS терминал (General packet radio service) и
- крипто модул.

Техничките и функционалните карактеристики на интегрираниот автоматски систем за управување ги пропишува министерот за финансии.

Член 3-а

Комуникацијата и преносот на податоците меѓу GPRS терминал и серверот во Управата за јавни приходи се врши преку GPRS мрежа на мобилните оператори во Република Македонија наменета за пренос на податоци.

Мобилните оператори обезбедуваат VPN (Virtual private network) кон даночниот обврзник и серверот во Управата за јавни приходи, постојаност на мрежата и сигурност на податоците кои се пренесуваат преку нивната мрежа од GPRS терминал на даночниот обврзник до серверот на Управата за јавни приходи.

Секоја фискална апаратура се поврзува со GPRS терминал и крипто модул кој се користи за една фискална апаратура.

GPRS терминал и крипто модулот може да бидат надворешно поврзани со фискалната апаратура или вградени во фискалната апаратура.

Даночниот обврзник е должен да го замени крипто медиумот кој е составен дел на крипто модулот на секои три години и заменетиот крипто медиум да го чува најмалку пет години во објектот.

По исклучок од ставот 5 на овој член, крипто медиумот од резервниот фискален систем на опрема се заменува по потреба при негово нефункционирање.

Член 3-б

Даночниот обврзник е должен преку мрежата на мобилните оператори да обезбеди постојана комуникација со серверот на Управата за јавни приходи.

Член 4

Фискална сметка, во смисла на овој закон, е документ со кој се потврдува плаќањето на цената на доброто, односно услугата издадена од фискална апаратура.

Фискална сметка се издава на купувачот на доброто, односно на корисникот на услугата во моментот на предавањето и плаќањето на доброто, односно на извршувањето и плаќањето на услугата.

Ставот 3 е укинат со Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.236/2006 („Службен весник на Република Македонија“ бр.60/07).

По исклучок од став 2 на овој член, при дилерска трговија, даночниот обврзник фискалната сметка ја издава на дистрибутерот, кој е должен да ја врати на купувачот при плаќањето на цената на доброто.

Член 4-а

Ако даночниот обврзник на купувачот на доброто, односно корисникот на услугата во моментот на предавањето на доброто, односно на извршувањето на услугата не му издаде фискална сметка, купувачот на доброто, односно корисникот на услугата нема обврска да ја плати цената на доброто, односно цената на услугата.

Член 5

Фискалната сметка треба да содржи:

- 1) текст „ФИСКАЛНА СМЕТКА“;
- 2) реден број на фискалната сметка во тековниот ден;
- 3) назив и седиште на даночниот обврзник;
- 4) назив и адреса на објектот за промет на добра и услуги;
- 5) даночен број ЕДБ;
- 6) даночен број под кој е регистриран за ДДВ;
- 7) опис и количина на прометот на добро, односно услуга, цена и износ, по поединечни даночни стапки или даночен код (даночна група);
- 8) точна даночна стапка изразена во процент или даночен код (даночна група) која е дефинирана на крајот од сметката;
- 9) евентуални подзборови;
- 10) вкупен промет остварен од македонски производи кој треба да биде искажан со текстот “ПРОМЕТ ОД МАКЕДОНСКИ ПРОИЗВОДИ” и не може да се појави на која било друга линија во сметката;
- 11) пресметан данок од македонски производи прикажан по даночни стапки или даночен код (даночна група);
- 12) вкупен износ на данок од македонски производи;
- 13) вкупен промет кој се должи со текст "ВКУПЕН ПРОМЕТ" и не може да се појави на која било друга линија во сметката;
- 14) вкупен износ на данок;
- 15) пресметан данок прикажан по даночни стапки, заедно со даночен код доколку се користи;

- 16) задолжителен опис на плаќањата или делумните плаќања (во готово или со платежна картичка);
- 17) податоци за кусур доколку го има;
- 18) уникатен 2D баркод во кој е кодирана содржината на фискалната сметка;
- 19) час и датум (24 часовен формат: чч-мм или чч:мм и дата во формат дд/мм/гг или дд-мм-гг) на издавање;
- 20) прогресивен број на фискалната сметка;
- 21) фискално лого, регистарски број на фискален апарат и регистарски број на фискална меморија и
- 22) текст "ФИСКАЛНА СМЕТКА".

Елементите на фискалната сметка треба да бидат искажани по редоследот согласно со ставот 1 на овој член.

Сите износи вклучувајќи го вкупниот збир треба да бидат искажани во денари.

Кога како платежно средство се користат ефективни странски пари во трансакциите со нерезиденти или платежна картичка издадена од странска банка, вкупниот промет се искажува во денари. Апликативната програма врз основа на дневната курсна листа денарите ги претвора во ефективни странски пари и ги искажува на посебна линија на фискалната сметка, додека денарскиот износ се запишува во фискалната меморија.

Сметката која не ги содржи задолжително пропишаните елементи не се смета за фискална сметка.

Образецот на фискалната сметка (ФС-01) го пропишува министерот за финансии.

Член 5-а

Фискалното лого е идентификациона ознака отпечатена на секоја фискална сметка. Фискалното лого е формирано со ознаките сонце и пораките "ДА КУПУВАМЕ МАКЕДОНСКИ ПРОИЗВОДИ", "ЗА НАШЕ ДОБРО" и "Made in Macedonia". Фискалното лого ги има димензиите 10,6 x 22,3 мм.

Фискалното лого, регистарскиот број на фискалниот апарат и регистарскиот број на фискалната меморија можат да се наоѓаат и во три последователни различни линии.

Образецот фискално лого (ФЛ-04) го пропишува министерот за финансии.

Член 6

Купувачот на доброто, односно корисникот на услугата е должен да побара фискална сметка и истата да ја чува до 15 метри од напуштањето на местото на прометот на доброто, односно на услугата, заради контрола.

Кога местото на прометот на добро, односно услуга се наоѓа во заеднички простории со други објекти, на пазар или во состав на трговски комплекс, како место на

напуштање се смета напуштањето на објектот од заедничките простории, пазарот, односно трговскиот комплекс.

Член 7

Даночниот обврзник е должен, на видно место, да постави соопштение со кое го информира купувачот на добро, односно корисникот на услуга за неговата обврска да бара фискална сметка.

(2) укинат со Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.5/2012 („Службен весник на Република Македонија“ бр.145/12).

Член 8

Фискална сметка се состои од бонов и контролен траг кои се идентични и се запишуваат истовремено. Исечок од боновиот траг се дава на купувачот на добро, односно на корисникот на услуга, а контролниот траг го задржува даночниот обврзник.

Контролниот траг освен на хартиен медиум може да се запишува и на електронски медиум. Електронската контролна трага треба да гарантира небришливост на податоците по исполнување на капацитетот и неможност за печатење на фискална сметка.

Даночниот обврзник е должен хартиената, односно електронската контролна трага од фискалната сметка да го чува во објектот пет години од датумот на последната операција.

Член 9

Обврската да се воведи и користи одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања, не се однесува на:

- даночните обврзници кои данокот од доход за приходите од вршење на дејност го плаќаат според паушално утврден нето приход, освен таксистите;
- лицата кои не се трговци за прометот на непреработено и сопствено земјоделско про-изводство што го вршат на тезги на пазари, како и надвор од пазарите;
- физичките лица кои издаваат под закуп станбен или деловен простор;
- лицата кои вршат дејност во објекти што се наоѓаат во населени места со број на жители под 300 луѓе и кои се сместени во високопланински и тешко достапни места со исклучок на туристички места.
- лицата кои вршат улична продажба на весници и списанија -колпортерска продажба

- лицата кои вршат улична продажба на лозовите што се употребуваат при приредување на игрите на среќа од типот инстант лотарија, како и на картичките што се употребуваат при приредување на игрите на среќа од типот томбола и
- лицата кои извршуваат континуиран промет, за кои издаваат сметки и за кои се предвидени последователни плаќања (испорака на струја, вода, телефонски услуги, греење и ладење и друго).
- продажба на добра или услуги преку автомати за продажба кои работат со монети и книжни пари.

Член 9-а

Владата на Република Македонија може, тргнувајќи од техничките и функционалните карактеристики на фискалните системи на опрема и специфичностите на одредени дејности, активности или трансакции, на предлог на министерот за финансии, да донесе одлука за ослободување од обврската за користење на фискална апаратура и/или интегриран автоматски систем за управување.

Даночните обврзници кои се ослободени од обврската за користење на фискален систем на опрема согласно со членот 9 и ставот 1 на овој член, а кои истовремено вршат дејности, активности или трансакции кои не се ослободени од обврската за користење на фискален систем на опрема, се должни секој поединечен промет при вршење на овие дејности, активности или трансакции да го евидентираат преку фискален систем на опрема.

Член 10

Во случај на враќање на добро, при рекламација или при грешно преклопување (сторна трансакција) се издава документ касова сметка за сторна трансакција.

Не е дозволено издавање на документ касова сметка за сторна трансакција при продажба на нафтени деривати на мало и автотакси превоз.

Документот од ставот 1 на овој член ја пропишува министерот за финансии.

Член 11

Даночниот обврзник е должен да монтира, воведи во користење и да го користи фискалниот систем на опрема од самото пуштање на објектот во употреба.

Даночниот обврзник е должен да воведи и да користи фискален систем на опрема за секое работно место од каде што се извршува прометот на добра или услуги кои готовински се наплатуваат.

Во објекти, во кои се вклучени за користење една или повеќе од една фискална апаратура, податоците од вклучувањето на секоја апаратура се регистрираат во книгата за дневни финансиски извештаи.

Даночниот обврзник е должен да води книга за дневни финансиски извештаи. Формата и содржината на книгата за дневни финансиски извештаи од ставот 4 на овој член ја пропишува министерот за финансии.

Член 12

Не е дозволен промет на добра и услуги кои не се вршат преку монтиран и воведен во користење одобрен фискален систем на опрема, освен во случаите кога е потребен ремонт или поправка на фискалната апаратура, односно надворешниот GPRS терминал, а обврзникот не е должен да поседува резервен фискален систем на опрема.

Не е дозволен промет (продажба) на нафтени деривати ако нема инсталирано одобрен електронски систем со фискална меморија за извршениот промет од продажба на нафтени деривати на мало.

Не е дозволен промет (продажба) на нафтени деривати при нарушена врска во електронскиот систем со фискална меморија за извршениот промет од продажба на нафтени деривати на мало.

Во случаите од ставот 1 на овој член даночниот обврзник е должен за извршениот промет на добра и услуги да издава парагон блок и да води итна сметководствена книга заверени од Управата за јавни приходи.

Не е дозволено автотакси превозници и даночни обврзници кои вршат промет на нафта и нафтени деривати на мало (бензински пумпи, плински пумпи и други) да издаваат парагон блок.

Член 13

Даночниот обврзник чиј просечен промет во деловниот објект надминува 1.000.000 денари во претходната година, со исклучок на даночните обврзници кои вршат промет на нафтени деривати на мало (бензински пумпи) и автотакси превозници, е должен да регистрира резервен фискален систем на опрема кој се користи во случај на оштетување и ремонт на главниот фискален систем на опрема.

Даночниот обврзник кој во деловниот објект има воведено во употреба два или повеќе фискални системи на опрема, не е должен да регистрира резервен фискален систем на опрема за тој деловен објект.

Даночниот обврзник е должен резервниот фискален систем на опрема да го користи до моментот на отстранувањето на оштетувањето или дефектот и ставањето во употреба на главниот фискален систем на опрема.

Член 14

Заради правилно евидентирање на прометот даночниот обврзник е должен фискалниот систем на опрема да го чува и одржува во исправна состојба.

Даночниот обврзник- корисник на фискален систем на опрема е должен да го сервисира фискалниот систем на опрема кај овластен сервисен центар на производителот на фискална апаратура, односно на интегриран автоматски систем на управување од кого истиот е набавен.

Производителот на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување пред продажбата на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување е должен да го запознае корисникот на фискален систем на опрема со функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема и да обезбеди упатство и обука за употреба на фискален систем на опрема.

Производителот на фискален систем на опрема е должен, без надоместок, на корисникот на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување да му обезбеди навремено сервисирање во гарантниот рок.

Член 15

Правните лица коишто се заинтересирани за вршење на производство и продажба на фискален систем на опрема треба да поднесат барање до Управата за јавни приходи за добивање на дозвола за одобрување на производство и продажба на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување.

Министерот за финансии на предлог на Управата за јавни приходи издава Дозвола за одобрување на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување, со важност од шест години.

Два месеци пред истекот на рокот на важност на дозволата од ставот 1 на овој член производителот на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување може да побара од Министерството за финансии продолжување на рокот на важноста на дозволата за четири години.

Производителот на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување е должен редовно да обезбедува резервни делови, техничка помош, сервисирање и превентивна проверка на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување десет години од денот на истекот на рокот на важност на дозволата на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување.

Министерот за финансии го пропишува начинот за одобрување и продолжување на дозволата на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување.

Член 16

Производителот на соодветен модел на фискална апаратура, односно на интегриран автоматски систем на управување должен е да обезбеди:

- банкарска гаранција;

- редовно резервни делови, техничка помош и сервисирање;

- три сервисни центри во Република Македонија како и сервисен центар во регионална дирекција, на чие подрачје се продадени над 1.000 фискални системи на опрема;

- најмалку една проверка годишно на продадената фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување како превентивна проверка без надоместок и

- поправка или замена на фискалната апаратура во текот на 72 часа од барањето за интервенција од корисникот на апаратурата на самото место или во сервисниот центар.

Член 16-а

Банкарската гаранција од членот 16 алинеја 1 од овој закон, производителот на фискален систем на опрема е должен да ја обезбеди за целиот период на важност на одобрувањата за производството и користењето на соодветни модели на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување, како и за период од десет години по денот на истекот на рокот на важност на важечкото одобрување на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување.

Износот на банкарската гаранција се менува во зависност од бројот на продадени фискални апаратури, односно интегрирани автоматски системи на управување со кои производителот учествува на пазарот.

Пред издавањето на првата дозвола за одобрување на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување, производителот е должен да обезбеди банкарска гаранција со важност од две години од денот на добивањето на одобрувањето на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура во висина од 300.000 евра.

По истекот на рокот на важност на банкарската гаранција од ставот 3 на овој член производителот на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување е должен на секои две години да обезбеди нова банкарска гаранција со важност од две години.

Вредноста на банкарската гаранција од ставот 4 на овој член која се обезбедува по истекот на првите две години од денот на добивањето на одобрувањето на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура и секоја наредна банкарска гаранција по истекот на претходната, се утврдува во зависност

од бројот на фискални апаратури, односно интегрирани автоматски системи на управување со кои производителот на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување учествува на пазарот, и тоа:

- 100.000 евра за продадени до 10.000 фискални системи на опрема,
- 200.000 евра за продадени од 10.001 до 20.000 фискални системи на опрема,
- 300.000 евра за продадени од 20.001 до 30.000 фискални системи на опрема,
- 400.000 евра за продадени од 30.001 до 40.000 фискални системи на опрема,
- 500.000 евра за продадени од 40.0001 до 50.000 фискални системи на опрема и
- 600.000 евра за продадени над 50.000 фискални системи на опрема.

Производителот на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување е должен да ја приложи банкарската гаранција од ставот 5 на овој член до Министерството за финансии најмалку 30 дена пред истекот на важноста на претходно приложената гаранција.

Доколку поради делумно активирање на банкарската гаранција, нејзиниот износ се намали под износот утврден во согласност со овој член, производителот е должен да го дополни износот на банкарската гаранција до полниот износ утврден во согласност со ставовите 3 и 5 на овој член во рок од 30 дена од денот на делумното активирање на банкарската гаранција.

Член 16-б

Доколку производителот на одобрениот модел на фискална апаратура не се придржува кон условите утврдени во членовите 16 и 16-а од овој закон, Министерството за финансии ќе ја активира банкарската гаранција целосно или делумно со цел надоместување на материјалната штета предизвикана од повреда на членовите 16 и 16-а од овој закон.

Член 17

Доколку производителот на одобрениот модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување не се придржува кон условите утврдени во членовите 16 и 16-а од овој закон, министерот за финансии ќе ја одземе издадената дозвола за одобрување на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување.

Министерот за финансии го пропишува начинот на одземање на дозволата за одобрување на производството и продажбата на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување.

Член 18 е избришан

Член 19

Министерот за финансии ги пропишува функционалните и техничките карактеристики кои треба да ги имаат фискалните апарати и интегрираниот автоматски систем за управување, постапката и документацијата за нивно одобрување за производство и продажба, елементите на фискалната сметка, начинот на проверка и контрола на фискалните апарати и правилата за техничко одржување и сервисирање на истите.

Член 19-а

Контролата и проверката на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема ги вршат независни акредитирани правни лица овластени од министерот за финансии, кои ги исполнуваат условите од ставот 3 на овој член.

Овластувањето од ставот 1 на овој член се издава на правно лице за период од пет години.

Овластувањето од ставот 1 на овој член може да се издаде на правно лице кои ги исполнува следниве услови:

- да е регистрирано за вршење на дејноста во Централниот регистар на Република Македонија,
- да не е во постапка на стечај или ликвидација,
- да нема неплатени даноци, придонеси и други јавни давачки,
- во моментот на поднесување на барањето за добивање овластување за вршење на контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема да не му е изречена прекршочна санкција - забрана за вршење на професија, дејност или должност, односно привремена забрана за вршење одделна дејност; споредна казна забрана за учество во постапки за јавен повик, доделување на договори за јавна набавка и договори за јавно приватно партнерство; споредна казна привремена или трајна забрана за вршење на одделна дејност, додека траат последиците од прекршочната санкција и споредната казна,
- да е акредитирано за контрола на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема од страна на Институтот за акредитација на Република Македонија, согласно барањата за акредитација на контролни тела,
- да располага со соодветни простории за работа,
- да има вработено најмалку три лица со високо образование од областа на електроника и информатика, кои имаат најмалку пет години работно искуство во областа,
- да располага со опрема за испитување на степен на заштита, испитување на удари и потискување, испитување на температурните и атмосферските влијанија,

испитување на запаливост, испитување на напојувањето и протокот на струја, испитувањето на влијание од електромагнетни полиња и друго,
- да има план и начин на вршење на проверката и контролата на системот на фискалната апаратура како и обемот на истата и
- да не врши советодавна активност за субјектите над кои врши контрола.

Член 19-б

За издавање на овластување на независни акредитирани правни лица за вршење на контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема, заинтересираните субјекти доставуваат барање за добивање овластување за вршење на контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема до Министерството за финансии со докази за исполнетост на условите од членот 19-а од овој закон, како и увид во својата организациска структура и ценовник по кој ќе ги наплатуваат услугите.

Барањето од ставот 1 на овој член го разгледува Комисија формирана од министерот за финансии за проверка на поднесена документација од правни лица кои поднеле барање за добивање овластување за вршење на контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема (во натамошниот текст: Комисијата). Комисијата е составена од пет членови од кои претседател на комисијата и еден член кои ги номинира Министерството за финансии, двајца членови кои ги номинира Управата за јавни приходи и еден член кој го номинира Министерството за информатичко општество и администрација и нивни заменици кои ги номинираат соодветните институции.

На предлог на Комисијата, министерот за финансии издава решение за издавање на овластување за контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема на правното лице за кое ќе се утврди дека ги исполнува условите од членот 19-а од овој закон.

Министерот за финансии ја пропишува формата и содржината на барањето од ставот 1 на овој член и потребната документација за исполнување на условите утврдени во членот 19-а од овој закон и ставот 1 на овој член.

Член 19-в

Правното лице овластено за контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема е должно да ги исполнува условите утврдени во согласност со членот 19-а од овој закон во текот на целиот период на важност на овластувањето.

Правното лице овластено за контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема е должно да не наплаќа цени повисоки од цените за услугите доставени во прилог на барањето за добивање

овластување за вршење на контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема согласно со членот 19-б став 1 од овој закон.

Доколку од страна на Управата за јавни приходи ќе биде утврдено постапување спротивно на ставовите 1 и 2 на овој член, за констатираната неправилност се известува Министерството за финансии, кое донесува решение за одземање на овластувањето за контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема од правното лице.

Против решението од ставот 3 на овој член правното лице може да поведе управен спор.

Член 20

Управата за јавни приходи воспоставува регистар на одобрен фискален систем на опрема.

Член 20-а

Управата за јавни приходи врши контрола над спроведувањето и примената на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон. Контролата ја вршат даночни инспектори и даночни контролори.

За вршење на контролата на даночниот обврзник му се доставува работен налог непосредно пред започнување на контролата.

Доколку при вршењето на контролата даночниот инспектор или даночниот контролор утврди дека даночниот обврзник нема воведено фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања составува записник во кој ја внесува констатираната незаконитост. Врз основа на констатираната незаконитост Управата за јавни приходи донесува времено решение со кое на даночниот обврзник ќе му забрани вршење на дејност во деловната просторија во траење од 30 дена за даночен обврзник правно лице и 30 дена за даночен обврзник физичко лице. Доколку при вршењето на контролата даночниот инспектор или даночниот контролор утврди дека даночниот обврзник прометот не го регистрира преку фискален апарат, не издава фискална сметка на купувачите, односно на корисниците на услугата или нема инсталирано GPRS терминал и крипто модул, составува записник во кој ја внесува констатираната незаконитост. Врз основа на констатираната незаконитост Управата за јавни приходи донесува времено решение со кое на даночниот обврзник ќе му забрани вршење на дејност во деловната просторија во траење од 15 дена за даночен обврзник правно лице и 15 дена за даночен обврзник физичко лице.

Доколку даночниот обврзник во рокот определен со решението од ставот (4) на овој член не ги отстрани утврдените незаконитости Управата за јавни приходи ќе донесе

времено решение со кое на даночниот обврзник ќе му забрани вршење на дејност во деловната просторија во траење од:

- 60 дена за даночен обврзник правно лице и
- 60 дена за даночен обврзник физичко лице.

Против решението од ставовите (4), (5) и (6) на овој член даночниот обврзник може да изјави жалба до Министерството за финансии.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Член 20-б е избришан

Член 20-в е избришан

Член 20-г

За констатирана незаконитост од членот 20-а став 4 од овој закон покрај решението за изрекување временна забрана за вршење дејност, на даночниот обврзник даночниот контролор и даночниот инспектор ќе му издаде покана за плаќање на глоба утврдена со членот 23-а од овој закон која даночниот обврзник е должен да ја плати во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата.

Доколку даночниот обврзник не ја плати глобата во утврдениот рок, даночниот контролор и даночниот инспектор поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци при Управата за јавни приходи која на даночниот обврзник за прекршокот од ставот 1 на овој член ќе му изрече глоба во висина утврдена во членот 21-б од овој закон.

Во записникот за контролата се констатира издавањето на поканата од ставот 1 на овој член.

Член 20-д

На даночниот обврзник на кого му е изречена мерка забрана за вршење дејност поради немање на фискален апарат, а во рокот на траење на забраната за вршење на дејност набави и има намера да инсталира фискална апаратура, Управата за јавни приходи ќе му овозможи влегување во деловните простории заради вршење на работи сврзани со нејзиното ставање во функција.

Член 20-ѓ

На барање на даночниот обврзник на којшто му е изречена привремена забрана за вршење на дејност заради непоседување на фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања, Управата за јавни приходи, за време на

траењето на забраната за вршење на дејност, ќе го отпечати деловниот простор и ќе му дозволи да продолжи со вршење на дејноста во истиот, доколку даночниот обврзник набавил и инсталирал фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања и ја платил глобата утврдена во поканата за нејзино плаќање.

Член 20-е е избришан

Член 20-ж

За констатирана незаконитост од членот 20-а став 5 од овој закон покрај решението за времена забрана на вршење на дејност во деловната просторија, на даночниот обврзник даночниот контролор и даночниот инспектор ќе му издаде покана за плаќање на глоба утврдена со членот 23-а од овој закон која даночниот обврзник е должен да ја плати во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата. Доколку даночниот обврзник не ја плати глобата во утврдениот рок, даночниот контролор и даночниот инспектор поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци при Управата за јавни приходи која на даночниот обврзник за прекршокот од ставот 1 на овој член ќе му изрече глоба во висина утврдена во членот 21-б од овој закон.

Член 20-з е избришан

Член 21

Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночниот обврзник - правно лице за сторен прекршок, ако:

- 1) на видно место не поставил соопштение со кое го информира купувачот на добро, односно корисникот на услуга за неговата обврска да бара фискална сметка (член 7);
- 2) не го чува контролниот траг од фискалната сметка во објектот (член 8 став 2);
- 3) не го чува електронскиот контролен траг по исполнување на капацитетот (член 8 став 3);
- 4) не го чува крипто медиумот најмалку пет години (член 3-а став 5);
- 5) не води книга за дневни финансиски извештаи (член 11 став 4) и
- 6) не закупи и не регистрира резервна фискална апаратура (член 13);
- 7) преку мрежата на мобилните оператори не обезбеди постојана комуникација со серверот на Управата за јавни приходи (член 3-б).

Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 точки 1, 2 и 3 на овој член.

Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 точка 4 на овој член.
Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночен обврзник - физичко лице за прекршокот од ставот (1) од овој член.

Член 21-а

Глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночниот обврзник - правно лице за сторен прекршок, ако:

- 1) издаде сметка која не ги содржи пропишаните елементи (член 5 став 1);
- 2) издаде документ касова сметка за сторна трансакција при продажба на нафтени деривати на мало и автотакси превоз (член 10 став 2);
- 3) не води итна сметководствена книга за извршениот промет на добра, односно на услуга (член 12 став 2) и
- 4) не ги чува и одржува во исправна состојба фискалните апарати (член 14 став 1).

Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 точка 1 на овој член.

Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 точки 2 и 3 на овој член.

Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночен обврзник - физичко лице за прекршокот од ставот 1 точка 1 на овој член.

Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночен обврзник - физичко лице за прекршокот од ставот 1 точки 2 и 3 на овој член.

Член 21-б

Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночниот обврзник - правно лице за сторен прекршок, ако:

- 1) не воведи и користи одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања (член 2 став 1);
- 2) не издава фискална сметка за извршениот промет на добра, односно на услуга (член 2);
- 3) не користи фискален систем на опрема (член 11 став 2);
- 4) врши промет на нафтени деривати без инсталиран одобрен електронски систем со фискална меморија (член 12 став 2);
- 5) врши промет на нафтени деривати при нарушена врска во електронскиот систем (член 12 став 3);
- 6) не издава парагон блок за извршениот промет на добра, односно на услуга (член 12 став 2) и

7) издава парагон блок за извршениот промет на добра, односно на услугата (член 12 став 5);

8) не набави одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања (член 2 став 2).

Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на даночен обврзник - физичко лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Член 21-в

Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице - купувач на добро, односно корисник на услуга доколку не побара фискална сметка или фискалната сметка не ја чува до 15 метри од напуштањето на местото на прометот на доброто, односно на услугата (член 6 став 1).

Член 21-г

Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот на фискален систем на опрема за сторен прекршок, ако:

1) не обезбеди банкарска гаранција во роковите наведени во членот 16-а од овој закон;

2) не обезбеди редовно резервни делови, техничка помош и сервисирање;

3) не обезбеди три сервисни центри во Република Македонија, како и сервисен центар во регионална дирекција, на чие подрачје се продадени над 1.000 фискални системи на опрема и

4) не изврши поправка или замена на фискалната апаратура во текот на 72 часа од барањето за интервенција од корисникот на апаратурата на самото место или во сервисниот центар (член 16 алинеја 4).

Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Член 22

За прекршоците од член 21-б став 1 на овој закон за правното лице може да се изрече привремена забрана за вршење на одделна дејност во траење од една година.

За прекршоците од член 21-б став 1 на овој закон за одговорното лице кај правното лице и за даночниот обврзник - физичко лице може да се изрече забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една година.

Членот 23 е укинат со Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.49/2007 („Службен весник на Република Македонија“ бр.123/07) и избришан со Законот за изменување и дополнување на Законот за регистрирање на готовински плаќања („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/12).

Член 23-а

За прекршокот од членот 21-б став 1 точки 1, 2 и 3 од овој закон од страна на даночниот контролор и даночниот инспектор на самото место ќе му се издаде покана за плаќање на глоба на:

- даночен обврзник - правно лице за глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност,
- одговорно лице во правно лице за глоба во износ од 750 евра во денарска противвредност и
- даночен обврзник - физичко лице за глоба во износ од 750 евра во денарска противвредност.

Доколку даночниот обврзник не ја плати глобата во рок од осум дена од приемот на поканата од ставот 1 на овој член, даночниот контролор и даночниот инспектор поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци при Управата за јавни приходи која на даночниот обврзник за прекршокот од ставот 1 на овој член ќе му изрече глоба во висината утврдена во членот 21-б од овој закон.

Член 24

Примена на фискална апаратура според овој закон ќе започне од:

- 01. август 2001 до 30 ноември 2001 година - за даночни обврзници чиј промет е над 20.000.000,00 денари во 2000 година, како и за даночни обврзници кои вршат угостителска дејност и трговија на мало - маркети и на промет на нафтени деривати на мало (бензински пумпи, плински пумпи и слично);
- 01. август 2001 до 28 февруари 2002 година - за даночни обврзници чиј промет е над 10.000.000,00 денари во 2000 година;
- 01. август 2001 до 31 мај 2002 година - за останати даночни обврзници и обврзници чиј што начин на продажба бара мобилен фискален апарат.

Член 25

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од:

- членот 54 и членот 59 став 1 точка 6 од Законот за данокот на додадена вредност;
- членот 14 став 1 точка 3 и членот 49 став 1 точка 12 од Законот за трговија;

- членот 31 став 1 точка 3 и членот 46 став 1 точка 10 од Законот за вршење на туристичка и угостителска дејност и
- членот 60 и членот 144 став 1 точка 4 од Законот за персонален данок од доход.

Член 26

Министерот за финансии во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон го донесува актот од членот 19 на овој закон.

Член 27

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Член 28

(Член 9 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 171/10)

Подзаконскиот акт од членот 1 став 3 на овој закон ќе се донесе во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 29

(Член 23 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/13, член 4 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 188/13 и член 19 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр.115/14)

Инсталирањето на интегрираниот автоматски систем за управување според овој закон ќе започне од:

- 1 мај 2014 до 31 октомври 2014 година за даночни обврзници чиј промет во претходната година надминува 10.000.000 денари, даночни обврзници кои вршат угостителска дејност и за даночни обврзници кои вршат промет на нафтени деривати на мало (бензиски пумпи) и
- 1 мај 2014 до 31 јануари 2015 година за сите други даночни обврзници.

Член 30

(Член 24 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/13) е избришан

Член 31

(Член 25 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/13)

Од денот на започнувањето на примената на овој закон во рок од две години може да се произведува и продава постојната фискална апаратура поврзана со надворешен GPRS терминал и крипто модул.

Член 32

(Член 26 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/13)

Министерот за финансии во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон го донесува подзаконскиот акт од членот 1 став 2 од овој закон.

Член 33

(Член 27 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/13 и член 5 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 188/13)

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 мај 2014 година.

Член 34

(Член 21 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр.115/14)

Подзаконските прописи утврдени со овој закон, ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 35

(Член 22 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/14)

Производителите на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување кои се стекнале со дозволи за одобрување на производство и користење на соодветен модел на фискална апаратура, односно интегриран автоматски систем на управување треба да го усогласат своето работење со одредбите од овој закон во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Доколку имателите на дозвола не го усогласат своето работење до истекот на рокот од ставот 1 на овој член, дозволата ќе се одземе.

Член 36

(Член 23 од Законот објавен во „Службен весник
на Република Македонија“ бр.115/14)

Правните лица кои се стекнале со овластување за вршење на контрола и проверка на функционалните и техничките карактеристики на фискалниот систем на опрема се должни да го усогласат своето работење со одредбите од овој закон во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Доколку имателите на овластување не го усогласат своето работење до истекот на рокот од ставот 1 на овој член, овластувањето ќе се одземе.

Член 37

(Член 24 од Законот објавен во „Службен весник
на Република Македонија“ бр.115/14)

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за регистрирање на готовински плаќања.